

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО

Навчально-науковий інститут загальноуніверситетської підготовки
Кафедра суспільно-гуманітарних наук

СИЛАБУС

з навчальної дисципліни

«Філософія»

(<http://op.tsatu.edu.ua/course/view.php?id=226>)

Викладач (і) к.філол.н., доцент Землянська Аліна Вікторівна
<http://www.tsatu.edu.ua/shn/people/zemljanska-alina-viktorivna/>

Кількість кредитів 4

Загальна кількість годин 120

Загальний опис навчальної дисципліни

Анотація курсу. Освітній компонент «Філософія» є важливим чинником інтелектуального та духовного розвитку студентства, формуванням у здобувачів вищої освіти здатності до адекватного розуміння та розв'язання теоретичних, методологічних, світоглядних проблем. Запропонована програма створена таким чином, щоб надати здобувачам вищої освіти цілісне викладення основних проблем філософії на рівні об'єктивного, ідеологічно незаангажованого сучасного бачення. Водночас програмою передбачено ознайомити із наявною різноманітністю сучасних філософських концепцій, щоб розкрити поліфонізм і плюралізм філософського мислення, надати можливість їх альтернативного сприйняття. Курс покликаний синтезувати набуті знання з фундаментальних, технічних та гуманітарних дисциплін у цілісне світосприйняття з метою створення підґрунтя методологічного та гуманітарного компонентів бакалаврського рівня підготовки спеціалістів.

Програма курсу «Філософія» представлена як вступ до загальної проблематики філософії. Філософія розглядається в широкому соціокультурному контексті та в її історичному розвитку. Програма націлена на аналіз основних світоглядних та методологічних проблем, що виникають у філософії на сучасному етапі її розвитку, й на отримання уявлень щодо тенденцій її історичного розвитку. Курс «Філософія» репрезентує філософські уявлення про світ і людину. Актуальність курсу також обумовлена тією роллю, яку відіграє філософія на сучасному етапі розвитку суспільства.

Викладання здійснюється українською мовою.

Метою курсу є формування світоглядної культури студентів, спрямування їхньої діяльності на самостійний пошук істин і цінностей, якими вони могли б керуватися в своєму суспільному і особистому житті, на наполегливу і вдумливу працю по осмисленню реалістичної картини навколишньої дійсності і самопізнанню власного внутрішнього світу.

Завдання вивчення дисципліни:

- розвиток у здобувачів здатності осмислення актуальних проблем філософії як сучасної світової традиції філософського осмислення;
- формування науково-методологічного світогляду на основі знання особливостей сучасної філософії;
- вдосконалення навичок філософського осмислення дійсності.

Результати навчання (компетентності)

Компетентності, які здобувач вищої освіти набуває в результаті вивчення дисципліни

Спеціальність	Загальні компетентності (ЗК)	Спеціальні (фахові) компетентності (ФК)	Результати навчання (РН)
263 Цивільна безпека	<p>ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій,</p>	–	РН17. Аналізувати суспільні явища й процеси на рівні, необхідному для професійної діяльності, нормативно-правові засади забезпечення цивільного захисту, охорони праці, питання нормативного регулювання забезпечення заходів у сфері цивільного захисту та техногенної безпеки об'єктів і територій.

	<p>використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗКЗ. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p>		
--	---	--	--

Орієнтовний перелік тем лекцій

1. Сутність філософії та її роль у суспільстві.
2. Філософія давніх цивілізацій.
3. Філософія Середньовіччя та Відродження.
4. Філософія Нового часу та Просвітництва.
5. Західна філософія XIX – XX століть.
6. Історія філософської думки в Україні.
7. Буття як філософська проблема.
8. Свідомість як філософська проблема.
9. Пізнання як філософська проблема.
10. Людина як філософська проблема.
11. Проблеми соціальної філософії.

Орієнтовний перелік тем практичних занять

1. Сутність філософії та її роль у суспільстві.
2. Співвідношення філософії та мудрості в античній філософії.
3. Особливості та головні риси філософії Середньовіччя та Ренесансу.
4. Проблеми, пошуки та досягнення філософії Нового часу та Просвітництва.
5. Сучасна західна філософія: основні напрями та школи.
6. Історія філософської думки в Україні.
7. Філософський зміст проблеми буття й діалектика його основних форм.
8. Соціальна сутність свідомості.
9. Наукове пізнання.
10. Людина як філософська проблема.
11. Суспільство й історія як проблеми філософії.

Політика курсу

- ✓ Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За пропуски занять без поважної причини здобувач вищої освіти буде неатестований з цієї дисципліни. Усі пропущені заняття мають бути відпрацьовані під час консультацій або на Освітньому порталі університету.
- ✓ Через об'єктивні причини (наприклад, карантин, хвороба, участь у конференції, науковому проекті, міжнародному стажуванні) навчання може відбуватись в online-

формі на Освітньому порталі ТДАТУ з використанням системи Moodle або за посередництва інших інформаційно-комунікаційних платформ чи технологій за погодженням із викладачем курсу.

✓ Списування під час виконання контрольних заходів, у тому числі й екзамену, заборонені, зокрема із використанням мобільних гаджетів, комунікаційних засобів тощо.

✓ Презентації та виступи, реферати мають бути авторськими (оригінальними).

✓ Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись академічної етики: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність, дбайливо ставитись до обладнання та книжкового фонду ТДАТУ, виконувати графік освітнього процесу.

Рекомендована література

Базова література

1. Бичко А.К., Бичко І.В., Табачковський В.Г. Історія філософії : підручник. К., 2001.
2. Петрушенко В.Л. Філософія : Курс лекцій. К., Львів, 2001.
3. Троїцька Т.С. Філософія : навч. посіб. Мелітополь, 2008.
4. Філософія : підручник / за ред. М.І. Горлача, В.Г. Кременя, В.К. Рибалка. Харків, 2000.
5. Філософія : підручник / под ред. І.Ф. Надольного. К., 2001.
6. Філософія. Світ людини. Курс лекцій: навч. посібник / В.Г. Табачковський та ін. К., 2004.
7. Філософія: Логос, Софія, Розум: підруч. для студ-тів вищих навч. закладів / В.Г. Кремень, В.В. Ільїн. К., 2007.
8. Філософія: навч. посіб. / за ред. І.Ф. Надольного. К., 1998.
9. Філософія: підручник для вищої школи / І.В. Бичко та ін. К., 2001.
10. Філософія: навчальний посібник-практикум / О.Г. Волков, А.М. Землянський, Р.І. Олексенко, Є.М. Рябенко. Мелітополь, 2017.
11. Філософія: підручник / Г.А. Заїченко та ін. К., 1995.
12. Філософія : підручник / О.П. Сидоренко [та ін.]. Одеса : Юридична література, 2003.

Допоміжна література

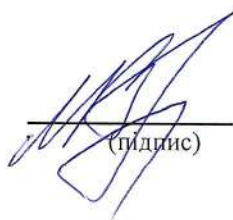
1. Андрущенко В.П., Михальченко М.І. Сучасна соціальна філософія. К., 1996.
2. Білодід Ю.М. Філософія. Український світоглядний аспект: навч. посібник. К. : Кондор, 2006. 356 с.
3. Головка Б. А. Філософська антропологія. К., 1997.
4. Горський В. С. Історія української філософії : Курс лекцій. К., 1996.
5. Грушевський М. С. Хто такі українці і чого вони хочуть. К., 1991.
6. Забужко О. Філософія української ідеї та європейський контекст. К., 1992.
7. Історія філософії України : підручник / М.Ф. Тарасенко та ін. К., 1994.
8. Кашуба М. Внутрішній світ людини. *Соціогуманітарні проблеми людини*. 2006. №2. С. 7–15.
9. Кондзьолка В.В. Філософія історії. Львів, 1996.
10. Кульчицький О. Основи філософії і філософських наук. Львів, 1995.
11. Лук'янець В.С., Соболев О.М. Філософський постмодерн. К., 1998.

12. Мельник В.В. Буття як висхідна категорія аналізу сучасного світу. *Філософські проблеми сучасності: матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції (присвяченої Всесвітньому дню філософії)* (20 листопада 2014 року). Херсон, 2014. С. 155–157.
13. Нестеренко В.Г. Вступ до філософії: онтологія людини : навчальний посібник для ст-тів вищих учбових закладів. К., 1995.
14. Поправко О.В. Антропология : навчальний посібник. Мелітополь, 2016.
15. Пролеев В. С. Духовность и бытие человека. К., 1992.
16. Філософія: короткий виклад: навч. посібник : рекомендовано МОН України / за ред. С.П. Щерби. К. : Кондор, 2003. 352 с.
17. Черній А. Онтологія духовності. К., 1996.
18. Чижевський Д. Нариси з історії філософії в Україні. К., 1992.
19. Шевченко В. І. Концепція пізнання в українській філософії. К., 1993.

Інформаційні ресурси

- Освітній портал ТДАТУ – <http://op.tsatu.edu.ua>
- Наукова бібліотека ТДАТУ – <http://www.nip.tsatu.edu.ua/biblioteka/>
- Сайт кафедри суспільно-гуманітарних наук – <http://www.tsatu.edu.ua/shn/>
- Сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського – <http://www.nbuv.gov.ua>
- Сайт Українського філософського фонду – <http://www.philosophy.ua>
- Електронна бібліотека кафедри філософії та методології науки філософського факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка – <http://www.philsci.univ.kiev.ua/UKR/index.html>
- Інтернет-версія культурологічного часопису «І» – <http://www.ji.lviv.ua/index.htm>

Гарант освітньої програми

(підпис)

Михайло ЗОРЯ